

Sto pět let od zrodu Československa

SLOVANSKÁ VZÁJEMNOST

Zakladatel profesor Ing. Břetislav Chvála, doktor technických věd (DrSc.)

MĚSÍČNÍK SLOVANSKÉHO VÝBORU ČR

ROČNÍK XXVI

ČÍSLO 279, ŘÍJEN 2023

CENA 10 Kč

Provolání k českému a slovenskému národu k SNP

Na přelomu let 1989/90 věřili občané Československa, že konečně nastala příležitost ke svobodnému a demokratickému vývoji země, o jejímž osudu budou rozhodovat oni, nikoliv cizí velmoc a jí oddaná vláda jedné strany. Jsme přesvědčeni o tom, že představu československé budoucnosti naprosté většiny obyvatel tvořily politická a ekonomická pluralita, svoboda projevu, ústavně-právní jistoty, efektivní kontrola moci, rozvoj národní ekonomiky v duchu efektivnosti, prosperity a sociální spravedlnosti. Jsme přesvědčeni, že základní – a zcela logická – představa budoucí zahraničně politické orientace byla národní diplomacie, prostá ideologických a velmocenských limitů, férová spolupráce „na všechny světové strany“. Samozřejmý byl i předpoklad, že s koncem tzv. studené války se oba vojenské bloky staly obsolentní (přezíté – pozn. red.).

Konfrontujeme-li dnešní stav našich zemí s očekáváním, představami a iluzemi tehdejší přelomové doby, můžeme konstatovat pouze jedno: bilance je alarmující. ČSFR byla svévolně rozdělena, obě části se staly kořistí zahraničních koncernů a nadnárodních korporací. O hospodářské politice v zájmu Čechie a Slovenska nemůže být ani řeč, o to se starají euro-byrokrati v Bruselu a jejich poslušní místodržící v Praze a Bratislavě. Zahraničněpoliticky to nevypadá o nic lépe. Tehdy jsme nechtěli být poslušným satelitem Moskvy, nyní jsme se stali provinčním lokajem Washingtonu s perspektivou proměny v odpalo-

vací rampu US Army. Autentická česká a slovenská mezinárodní diplomacie neexistuje, pouze vazalské plnění pokynů nových pánů.



Povstalecká pěchota při přesunu v Turci. Podzim 1944

Zdroj: internet

Všechno dovršily dvě nerovnoprávné smlouvy s USA (slovenská a pak i česká), které nás uvádějí do daleko větší závislosti na velmoci a nedávají vůbec žádnou garanci – ani ve smyslu omezení pro Armádu USA, ani pro případ např. požadavku našich sousedů na revizi hranic. Nastala doba dvou protektorátů.

Zatímco v „sovětské minulosti“ naši „vůdci“ poslouchali jen jednoho pána, musí jejich dnešní nástupci v zájmu zachování politických prebend zohlednit direktivy Washingtonu i Bruselu, což může poněkud ztěžovat orientaci na poli služeb. A vzhledem k tomu, že ne vždy jsou v jednotlivostech zájmy obou mocenských center totožné, stalo se obdržení panského léna

komplikovanější než v tzv. komunistické minulosti. My, autoři a signatáři tohoto česko-slovenského prohlášení, panující stav zá-

lámalo, nýbrž z něj bylo propuštěno. Moskva své satelity prostě a jednoduše přenechala druhé straně. Otázkou tedy nebylo, zda si svobodu vydobudeme, nýbrž jak s ní naložíme. Teoretickou odpověď nabízíme v předchozí části textu, s praxí jsme konfrontováni v každodenním životě.

Je nyní na nás, co s tímto stavem uděláme. Rezignovat a vzdát se odkazu našich předků, nebo oživit vzpomínku na nejdůstojnější okamžiky našich dějin a jako již několikrát v historii spojit síly k novému obrození a následně k nové, společné státoprávní existenci? Nyní máme, Češi, Slováci a další národnosti Československa, příležitost aktivně od základu, vlastní silou a z vlastního rozhodnutí vybudovat nové Československo na autenticky federálním/ konfederálním základě. Při této příležitosti vzpomínáme bratrských Podkarpatských Rusínů, s námi státo-

sadně odmítáme: ve jménu demokracie, práva, svobody názoru a slova, sociální spravedlnosti, v zájmu mírového soužití v Evropě i ve světě.

Cílem české a slovenské politiky musí být férové partnerství namísto konfrontace, vzájemný respekt namísto nadřazenosti. Stabilita světa může fungovat pouze za předpokladu, že bude v rovnovážném stavu: politicky, ekonomicky, sociálně.

Zároveň musíme upozornit na jeden zásadní fakt: Československo se ze sovětského dvorku nevy-

lámalo, nýbrž z něj bylo propuštěno. Moskva své satelity prostě a jednoduše přenechala druhé straně. Otázkou tedy nebylo, zda si svobodu vydobudeme, nýbrž jak s ní naložíme. Teoretickou odpověď nabízíme v předchozí části textu, s praxí jsme konfrontováni v každodenním životě.

Je nyní na nás, co s tímto stavem uděláme. Rezignovat a vzdát se odkazu našich předků, nebo oživit vzpomínku na nejdůstojnější okamžiky našich dějin a jako již několikrát v historii spojit síly k novému obrození a následně k nové, společné státoprávní existenci? Nyní máme, Češi, Slováci a další národnosti Československa, příležitost aktivně od základu, vlastní silou a z vlastního rozhodnutí vybudovat nové Československo na autenticky federálním/ konfederálním základě. Při této příležitosti vzpomínáme bratrských Podkarpatských Rusínů, s námi státo-

právně spojených v první Československé republice i v boji proti nacistickému barbarství. Patří jim nejen naše pozdravy, ale i solidarita. O její budoucí podobě musí rozhodnout výhradně oni.

Jedním z těch světlých okamžiků našich společných dějin bylo Slovenské národní povstání. Jeho politický a duchovní odkaz platí i dnes, proto jsme se rozhodli pronést toto provolání k českému a slovenskému národu právě při příležitosti jeho výročí. Vraťme našim národům důstojnost! V odhodlání a jednotě je síla!

SURSUM CORDA!

(Srdce vzhůru!)

VLADIMÍRA VÍTOVÁ,
politoložka a publicistka,

JAN PŘÍBAŇ,

lékař a publicista,

PETR SCHNUR,

sociální psycholog a publicista,

JAN TESÁŘ, historik,

a **VLADIMÍR KOS,** historik

Vážení přátelé,

na Loretánském náměstí v Praze 1 se uskuteční v sobotu 28. října od 10 hodin vzpomínkové shromáždění u sochy prezidenta Edvarda Beneše při příležitosti 105. výročí vzniku samostatné Československé republiky (28. října 1918). Představitelé vlasteneckých organizací položí kytice k Benešově pomníku. Vzpomínko-

vý akt pořádají Slovanský výbor České republiky a Republiková rada Levicových klubů žen.

Dále pak se koná v sobotu 4. listopadu od 10 hodin zasedání Slovanského výboru ČR. Proběhne v pražské budově ÚV KSČM, ulici Politických vězňů 9, ve 3. patře, místnosti číslo 151.



Letos si připomínáme 105. rok od vzniku samostatného státu Čechů a Slováků (28. října 1918). U kolébky jeho zrodu stáli Tomáš Garrigue Masaryk, Edvard Beneš a Milan Rastislav Štefánik. Již 14. října 1918 vydala Socialistická vláda československá prohlášení: „Lide československý! Dělníci! Hodina nejdůležitější se přiblížila! Zítřka, dne 14. října, je všeobecná stávka ve všech zemích Československých. Všechno dělnictvo, všechen lid, městský i venkovský, muži i ženy, shromáždí se o 10. hodině dopolední na náměstí svého města. Na snímku z 28. října 1918 slaví občané na náměstí v Mladé Boleslavi převratný okamžik v dějinách naší země. (jel)

Foto – Muzeum Mladoboleslavsko



Před 80 roky 8. září 1943 popravili němečtí nacisté v berlínské věznici Plötzensee novináře Julia Fučíka, autora legendární Reportáže, psané na oprátce. Jeho památku letos 8. září přišli uctít k jeho soše na Olšanských hřbitovech místopředseda ÚV KSČM Milan Krajča, předsedkyně KV KSČ Praha Marta Semelová a její spolupracovnice Viktor Pázler, předsedkyně Komise mládeže při ÚV KSČM Petra Prokšánová a zástupci Společnosti Julia Fučíka. (jel) Foto – Roman Roun

Pacifikace USA

V předchozím materiálu v SV červen č. 276 (Americká strategie v ukrajinské válce) jsem konstatoval, že USA jsou dostatečně stabilní konstrukce. Může se samozřejmě rozpadnout pod tíhou vnitřních rozporů. V posledním desetiletí už druhá občanská válka dávno přestala být pro Američany námětem pro fantastický film. Nyní ji považují za jednu z pravděpodobných variant vývoje prakticky všechny přední americké politické síly.

Taková varianta budoucnosti však není pro Ameriku bezpodmínečná. Navíc v obou zneprátelečných táborech washingtonských politiků převažují lidé jak ekonomicky, tak i politicky zainteresovaní na zachování americké jednoty. To je spolu s armádou, FBI, CIA a dalšími federálními útvary silná páka působící proti rozpadu. Někomu se to může zdát divné, ale s rozumným přístupem je to právě v této fázi, kdy nám převaha dostředivých sil nad odstředivými v americké politice usnadňuje vytvořit pro Ameriku situaci, ve které bude nucena ukončit aktivní a agresivní zahraniční politiku a řešit své problémy. Jak jsem poznamenal výše, zastánci zachování jednoty jsou přítomni v obou předních amerických stranách. Jsou však také přítomni v obou frakcích (finanční a průmyslové), do kterých se každá ze stran rozdělila. Zachování nejen celospolečenské, ale i stranické jednoty je tedy možné jen na základě kompromisu mezi místními finančníky a průmyslníky.

Pokud z nějakého důvodu nebude dosaženo kompromisu, USA půjdou cestou rozpadu na finanční (demokratické, tolerantní) a průmyslové (republikánské, tradicionalistické) státy. V tomto případě mohou rozdělené státy Ameriky vytvářet ty nejbizarnější dočasné kombinace, ale nakonec se musí sloučit do dvou bloků, které zahájí druhou občanskou válku za jednotu. Finanční kapitál nemůže dovolit, aby mu byla hozena úspěšná výzva v jeho vlastním doupení, v USA. Průmyslový kapitál se nemůže podřídit finančnímu, protože by to znamenalo jeho zkázu a zánik výroby. Rozhodující v hypotetické konfrontaci finančního a průmyslového kapitálu v USA bude kontrola přístavů. Průmysl vydělává na obchodu s vlastním zbožím a finančníci na kontrole zahraničního obchodu. „Papírové komodity“ jsou pouze do té doby hodnotou, pokud jsou ti, kteří obchodují s termínovanými obchody, schopni určujícím způsobem ovlivnit tvorbu světových cen reálného zboží, a to není možné bez kontroly obchodních cest a zdrojů surovin.

Takže v tomto méně pravděpodobném (ale přece jen reálném) případě, že USA půjdou cestou rozpadu a druhé občanské války, bude boj mezi rozdělenými státy o kontrolu nad námořními přístavy vstupním bodem do světového obchodního systému. Pokud zvítězí dostředivý trend a USA zachovají jednotu, pak základem kompromisu mezi finančníky a průmyslníky může být také pouze kontrola globálního obchodu (umožňující financovat vnitřní kompromis pro-

střednictvím „zákonného“ obchodního loupění vnějšího světa), k čemuž je nutné kontrolovat obchodní cesty a klíčové uzly jejich křižování. V tomto případě je kontrola zdrojů surovin pro USA důležitá, ale druhotná, protože kontrolou námořních cest jsou schopny zajistit přepravu potřebných objemů surovin správným směrem za přijatelné ceny. Kromě toho by se nemělo zapomínat, že i samotná území USA, Kanady a Mexika (členové původně NAFTA a nyní nahrazeného v roce 2020 USMCA) poskytují dostatečnou zdrojovou základnu pro normální rozvoj. V důsledku toho nejsilnější úder na USA způsobí jejich zbavení kontroly nad globálními obchodními cestami, a tedy i globálním obchodem. Bez takové kontroly nemůže americký finančně-ekonomický systém v zásadě fungovat a zbytky americké dominance se rozpadají jako domeček z karet. To mimochodem neplatí jen o USA, ale téma významu obchodních cest v historii a výhod, které poskytují kontinentální cesty ve srovnání s námořními, je pro velkou knihu, nikoli pro malý článek.

Mnoho domácích (a nejen domácích) ekonomů a politických expertů vkládá naději do úpadku dolaru, který by měl vést ke kolapsu systému globální dominance USA. Teoreticky to je správně. Existují ale dvě výhrady. Za prvé, úpadek dolaru je proces poměrně dlouhý. Přitom v každém okamžiku, při pro USA zdařile vzniklé politické konjunktuře, může být zastaven a otočen nazpět. Nyní je dolar v procesu ztráty monopolu jako měny světového obchodního účtování. V další fázi by měl dolar ztratit status hlavní světové rezervní měny. Pak by zpětný tok dolarů do USA (pokud by ho FED nedokázal zastavit nebo zastavit jeho dopady) spustil hyperinflaci, která by zničila značnou část ekonomiky. V tomto okamžiku by USA klesly na samé dno (jako Rusko v 90. letech). Ale stejné zkušenosti Ruska ukazují, že s rozumným přístupem a efektivním managementem se lze poměrně rychle zotavit.

Sázka na pád dolaru je tedy hrou na dlouhou trať, která udržuje pro USA možnost vést současnou politickou linii v příštích pěti až deseti letech. V tomto případě nebude pád Ameriky na dno vnímán jako vojenská porážka (jako tak nebyl vnímán rozpad SSSR), což znamená oživení americké ekonomické moci, které by mělo začít bezprostředně po dosažení dna (tj. cca za 10 let), bude doprovázeno revanšistickými náladami a vrátí nás zpět do konfrontační situace, za horších počátečních podmínek, protože hlavní protivník (USA) nebude na ústupu, ale na vzestupu a současná generace infantilních politiků bude nahrazena těmi, kteří přežili a dostali se nahoru v podmínkách systémové krize. To znamená, že zbavení USA kontroly nad světovými obchodními cestami by mělo být doprovázeno demonstrativním podkopáváním vojenských možností Washingtonu, což by u amerického národa vyvolalo rozčarování v armádě, která požívá zdroje, ale není schopna ochránit zájmy země. Zároveň při-

pomínám, že kriticky důležitou podmínkou je nutnost co nejvíce se vyhnout konfrontaci, která může přerůst v jadernou válku.

Kontrola obchodních cest se může dosáhnout dvěma způsoby:

1. Přímá vojenská nadvláda s pomocí loďstva a vojenských základen.

2. Vytváření alternativních a výhodnějších obchodních cest které jsou od počátku mimo možnosti kontroly ze strany geopolitického protivníka.

Je zřejmé, že bod druhý s Čínou postupně realizujeme, ale pokud jde o první bod, zde USA nadále zůstávají pány světového oceánu, i když éra absolutní převahy jejich loďstva nad jakýmkoli pravděpodobným protivníkem zmizela.



Letecký snímek největší vojenské základny USA v zahraničí – Bond Steel.

Zdroj – internet

Proto je nutné použít oba způsoby a učinit tak v úzké součinnosti obou.

Již máme realizující se projekt Severní mořské cesty a projekt, který je ve fázi rozpracování, prosazovaný Číňany, myšlenku Nikaragujského kanálu jako modernější a levnější alternativy ve srovnání s Panamským. Naše hlavní komunikace s Čínou je chráněna před přímým americkým tlakem, protože prochází euroasijským kontinentem. Země Střední Asie, jejichž prostřednictvím lze na tyto komunikace vyvíjet nepřímý tlak, jsou vojensko-politicky a ekonomicky příliš slabé a spolehlivě sevěřené do svěřáku mezi Ruskem, Čínou a Íránem. Jejich proamerická fronta jakéhokoli rozsahu (i koordinovaná) bude rychle potlačena a USA nebudou schopny prolomit blokádu a poskytnout jim účinnou podporu, protože region je ze všech stran blokován územím tří spojeneckých zemí a také logistiky složitým a nepřátelským vůči USA Afghánistánem. Rusko, Čína a Írán se mohou bez obav o vlastní kontinentální komunikace soustředit na podkopání dominance USA na námořních obchodních cestách. Za tímto účelem jsou ruské základny v Sýrii a potenciální v Súdánu, Eritreji, na Kubě a ve Venezuele, potenciální iránská v Jemenu, čínská na Paracelských ostrovech, v Džibutsku, na naplavených ostrovech v Jihočínském moři a také potenciální (v souladu s plánem, zveřejněným v roce 2014 agenturou Xinhua) v Nikaragui (na ochranu kanálu), v Papui – Nové Guineji, v Thajsku, v Myanmaru, na Maledivách, na Seychelách, v Pákistánu, v Bangladéši, v Nigérii, na Srí Lance, v Keni, v Angole, v Namibii a v Tanzanii.

Jak je vidět, vlastní přístavy a dostupné vojenské základny jsou dostatečné pro rozvinutí spojeneckých sil loďstva ve vodách Severního ledového, Tichého a také Indického oceánu a Rudého a Středozemního moře. Jsou problémy s Atlantikem. Doplňovat zásoby paliva, vody a zásob mohou lodě v přátelských přístavech Kuby a Venezuely, ale pokud vznikne nutnost více či méně závažné opravy, bude nutné se vrátit na své vlastní základny. Celkové množství spojeneckého loďstva však umožňuje mít i v Atlantiku trvale sjednocenou eskadru.

Upozorňuji, že na krátké jižní cestě z Asie do Evropy (přes Indický oceán, Rudé a Středozemní moře) už dnes spolehlivě dominují

zejména v Černém moři, východním Středomoří, Rudém moři, Perském zálivu, Arabském moři, čínských pobřežních mořích (všude tam, kde rusko-čínská dominance umožňuje neobávat se vážné konfrontace s americkými lodními skupinami). Jinde ve světových oceánech mohou být takové akce méně systematické.

Posádky a kapitáni lodí, na kterých bude objeveno něco, co připomíná pašování (zejména pokud jsou složeny z amerických občanů a občanů spojeneckých zemí USA) musí být (jak to praktikují Američané) zatčeni, odvezeni do Ruska, Íránu nebo Číny a odsouzeni k dlouhým trestům vězení, a doplňovat výměnný fond, který zajišťuje propuštění našich občanů uvězněných v USA. Američané zaručeně nebudou mít dostatek válečných lodí na ochranu své loďní dopravy. Rusko s Čínou a Íránem tedy mohou využívat garantované kontinentální komunikace nebo námořní trasy, které procházejí oblastmi dominance jejich flotil. Vzhledem k neustálému zvyšování námořní síly Ruska a Číny a snižování amerického loďstva by se situace měla pro USA jen zhoršovat. Vzhledem k tomu, že spojenci mají mít v budoucnu dostatečný počet základen v Atlantiku, vytvoří se pro Američany vůbec kritická situace. Přičemž nebude porušen žádný paragraf mezinárodního práva a USA nebudou mít žádný důvod uchýlit se k vojenské síle (kromě konvojů). Na konvoje se ale nikdo nechystá, Američané se ztrhají při jejich vedení. A bude těžké skrývat své tajné operace, pokud je zajistí tvé válečné lodě. Obchodní lodě USA a jejich spojenců se mezitím dostanou do nevýhodné situace. Není jasné, zda jim bude zboží doručeno a zda bude doručeno včas. Zvýší se cena jeho pojištění. Začnou ztrácet v konkurenci lodí těch států, které u Ruska a Číny nevyvolávají podezření. Kostra západního tábora, tedy jeho námořní obchod a námořní doprava, se začne rozpadat.

Abychom situaci dále zhoršili, můžeme si vzpomenout na praxi kateřinského Ruska, které v reakci na britské řádění vůči obchodním plavidlům neutrálních zemí během americké války za nezávislost vyhlásilo ozbrojenou neutralitu a vytvořilo celou koalici, která zajistila blokování britské aktivity v severních mořích, včetně Pobaltí. To znamená, že rusko-čínsko-iránskou alianci pro boj s pašováním zbraní, piráctvím a drogovou kriminalitou je možné otevřít pro všechny zájemce. Myslím, že podle toho, jak se budou vyvíjet úspěchy, počet zemí, které se budou chtít s USA vypořádat za předchozí ponižování, jen poroste. Nakonec bez jediného výstřelu může být americký a spojenecký vůči USA obchod doveden do stavu, kdy bude přeprava prováděna pouze uvnitř USA a také přes kanadské a mexické hranice (no, ještě je možné zapojit letectvo).

Pokračování na str. 7

Češi na Volyni

(pokračování z čísla 278)

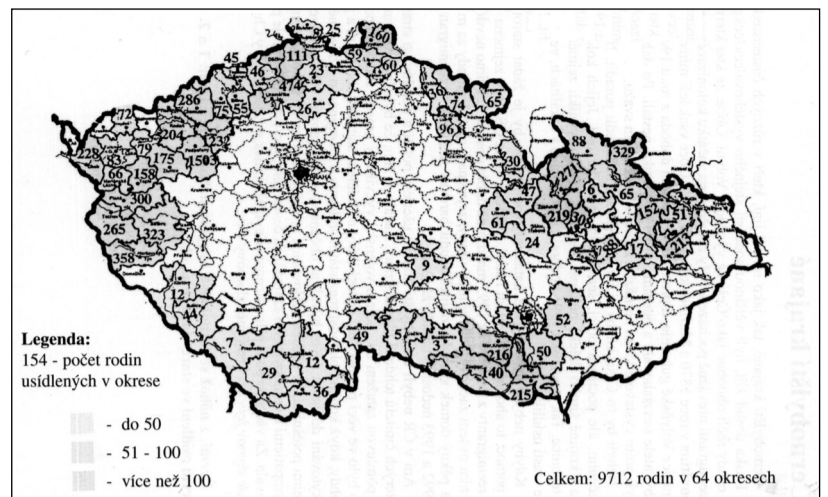
Pronásledovaní Židé hledali pomoc a záchranu u svých spoluobčanů. Nacházeli ji také u Čechů. Jsou známa jména více než 230 Židů, na jejichž záchraně se podílelo více než 70 českých rodin. Riskovaly životy zachráněných i své. Sedm volyňských českých rodin obdrželo čestný titul Chasidaj umot haolam (Spravedlivý mezi národy) a medaili od památníku Yad Vashem (památník Hrdinům a obětem holokaustu) v Jeruzalé-

mě. Zachránění ještě v devadesátých letech vyhledávali své zachránce, aby jim mohli poděkovat.

Ukrajínští nacionalisté však brzy poznali, že pro Německo nejsou rovnocennými spojenci, ale pouhými vykonavateli. Odešli proto z policejních služeb a vytvářeli Ukrajinskou povstaleckou armádu (běžně nazývanou UPA – banderovci). UPA v této době „bojovala“ na třech frontách: proti bolševismu, proti nacismu a za etnickou čistotu budoucí svobodné

Ukrajiny. Hlásala, že Ukrajina musí být etnicky čistá jako slza. Prakticky „bojovala“ tak, že vyvražďovala zbytky Židů, zavraždila desítky tisíc pokojných polských občanů, vyhledávala a vraždila vojáky Rudé armády, kteří při postupu wehrmachtu unikli jisté smrti, a pokud si troufla, vystupovala také proti sovětským partyzánům.

UPA nebyla přátelská ani vůči Čechům. V noci i ve dne přepadávali banderovci některé české obce, rodiny na samotách a jednotlivce na cestách a vraždili nevinné lidi. Neúplné seznamy obsahují více než 375 jmen českých mužů, žen a dětí, většinou bestialně zavražděných. Češi v této době usilovali především o přežití jako menšina. Osud Židů a Poláků jim byl výstrahou. Češi se ozbrojovali, účinně své obce dlouhé měsíce střežili a bránili a ubezpečovali Ukrajince, že po válce se chtějí odstěhovat do



Prvoosídlení Čechů z Volyně ve vlasti v letech 1945–1947

své staré vlasti. Horší to bylo po osvobození Volyně Rudou armádou, kdy muži nastoupili do československých vojenských jednotek v SSSR. Sovětská moc přes veškerou snahu nedovedla pokojné obyvatele ochránit. Na venkově vládla jakž takž jen ve dne. V noci vládla UPA. Již v roce 1941 založila skupinka českých odvážlivců, většinou učitelů, odbojovou organizaci,

kteří si kladli jako hlavní cíle zabránit zničení české menšiny a připravovat muže, především morálně, ke vstupu do československých jednotek v Sovětském svazu. Organizace později přijala název Blázník, měla své buňky ve 102 českých obcích a vydávala časopis Hlasatel, který měl velký vliv na plnění jejích cílů.

Pokračování příště (v čísle 280)

XI. Mezinárodní festival

VŠERAZSKÁ VZÁJEMNOST
1921 WWW.KAZAKI.CZ 2012

POKROVA NA VLTAVĚ

věnovaný velkému pravoslavnému a kozáckému svátku „Pokrov přesvaté Bohorodice“

13. října 2023 v 17:00 hod
společenský sál Na Mariánce, Bělohorská 35, Praha 6.

Zveme Vás na:
Slavnostní koncert účastníků mezinárodního festivalu

Vystoupí:
pravoslavný chrámový sbor, Kozácké folklorní soubory, folklorní a umělecké soubory z domova i zahraničí.

X. MFF „Pokrova na Vltavě – 2022“ organizován Kozáckým sdružením VŠCzS z.s., s požehnáním Arcibiskupa pražského a českých zemí uvladyky Michala. Akce probíhá za podpory Pražské pravoslavné eparchie PČCZ.

Вход бесплатный.

Folklorní spolek České republiky

www.kazaki.cz

Pokrova na Vltavě – XI. mezinárodní festival – Folklorní spolek České republiky
www.kazaki.cz

Oděsa, Oděsa...

Pokračování z čísla 278

Píši o koloritu. Četl jsem nedávno knížku vzpomínek překladatelky několika sovětských spisovatelů. Připomněla mi, že Oděsa byla zaslíbeným městem sovětských spisovatelů. Ve wikipedii, režimním to encyklopedickém bedekru, jsem našel jména velikánů, kteří zde žili a hledal jména rodáků i těch, kteří opěvovali její krásu a jedinečnost. Ale jako by na mě ze seznamu, který se ocitl přede mnou, dýchla ruka ukrajinského cenzora. Našel jsem tu jméno českého moderátora Slávka Boury, slavné židovské, později polské a ještě později americké, herečky a režisérky Idy Kamiňské (Obchod na korze), českého hudebního skladatele Josefa Přibíka, izraelského politika Avrahama Šechtermana. Dalšíh několik jmen nebylo možné tvůrci seznamu zřejmě vynechat.

Svět o jejich rodišti či pobytu v Oděse ví – jde o námořního důstojníka Pjotra Schmidta, který vedl v roce 1905 vzpouru na křižníku Potěmkin, sovětského velitele

maršála Rodiona Malinovského a prokurátora a ministra zahraničí Andreje Vyšinského. Zmíněna jsou ještě jména houslisty Davida Oistracha a klavíristy Svjatoslava Richtěra... a dál? Už nic? Při tom jsem věděl, že Oděsu miloval nejen Puškin a prožil tu svůj nezapomenutelný román s Jekatěrinou Voroncovou, pozdější manželkou anglického lorda hraběte z Pembroke, ale také jiní velicí rodáci a žili tady i známí lidé, kteří si Oděsu, byť třeba na čas, zamilovali.

Tak třeba prokletý básník Děmjan Bědnij, anebo Konstantin Paustovskij, či třeba Alexandr Grin nebo Valentin Katajev, o jejichž „oděsťví“ jsem se dozvěděl z knižky překladatelky. Ale nešlo jen o ně. Také zmíněný zpěvák Mark Bernes k nim patřil. To on zazpíval Těmnoju noč a Svajščenuju vajnu, které se staly jakousi hymnou porážky nacistů. Anebo Izák Babel se svým Oděsanem Beňou Krikem, Ilja Ilf úzce spolupracující s Jevgenijem Petrovem (Dvanáct křesel), Eduard Bagrickij (Dumka

o Opanasovi, Tyl Ulenspiegel), Nikolaj Čukovskij (Poslední plavba kapitána Lapérouse, Baltické nebe), Anna Achmatovová (Jitrocel, Poema bez hrdiny), Jakov Berger – ve Francii pod jménem Jacques Bergier (Jitro kouzelníků: úvod do fantastického realismu, Mimozemšťané v dějinách)... Pobývali tu však i Jevgenij Gromann, Oles Hončar, Alexandr Kuprin a další významní sovětské tvůrci. Nikdo nerozlišoval národnost. Cítili se sovětskými spisovatelé anebo alespoň ruskými a byť třeba jen chvíli – Oděsany. I oni většinou mluvili rusky.

Vrátme se k začátku našeho vyprávění. Oděsa bylo mírové město. Námořníků, umělců, vojáků, dělníků, studentů... Pak nacionalističtí Ukrajinci uzavřeli vchody do Domu odborů a nechali v ohni zahynout čtyřicet dva ruských aktivistů a dvě stě dalších bylo zraněno. Už neexistoval Gambrinus (restaurace, kam chodil i Kuprin), kde všichni sedávali u jednoho stolu. Zvolný nacionalismus šířený ze západu Ukrajiny a podporovaný evropskými elitami a jednostranně orientovanými mé-

dii se dostal do historického města, jež založila Kateřina Veliká vlastně v prostoru staré turecké vojenské pevnosti. Turci odešli, přišli Rusové a další dosídlenci z velikého carství. Nikdo se nestaral o to, jaká národnost v něm získá převahu. Bylo to tolerantní město. I poté, kdy z praktických a politických důvodů Leninova vláda město přiklala Kyjevu a zdejší ukrajinské bolševické vládě. Tak najednou, vlastně bez zásluhy, Ukrajina přišla k velkému přístavu s bohatou revoluční historií.

Vyvražďení židovského obyvatelstva otevřelo po válce možnost osídlení novým obyvatelstvem. Bylo logicky především ukrajinské. SSSR byl však jednotný stát, takže o nic nešlo.

Postupně zmizela atmosféra staré Oděsy, stejně jako válka zničila staré uličky. A nechala z nich rumišť. Zbyly „Potěmkinovy schody“ (Primorské), kde Ejzenštejn geniálně ztvárnil ve svém filmu Křižník Potěmkin hrůznou scénu střelby do lidí, opravené a zrekonstruované Oděské národní akademické divadlo opery a baletu postavené ve stylu vídeňského baro-

ka staviteli Fellnerem a Helmerem. Ano, těmi samými, kteří postavili také karlovarské divadlo a Mahenovo v Brně. Ještě zbývají několikapatrové katakomby a klasicistní chrám, který bylo také nutné rekonstruovat.

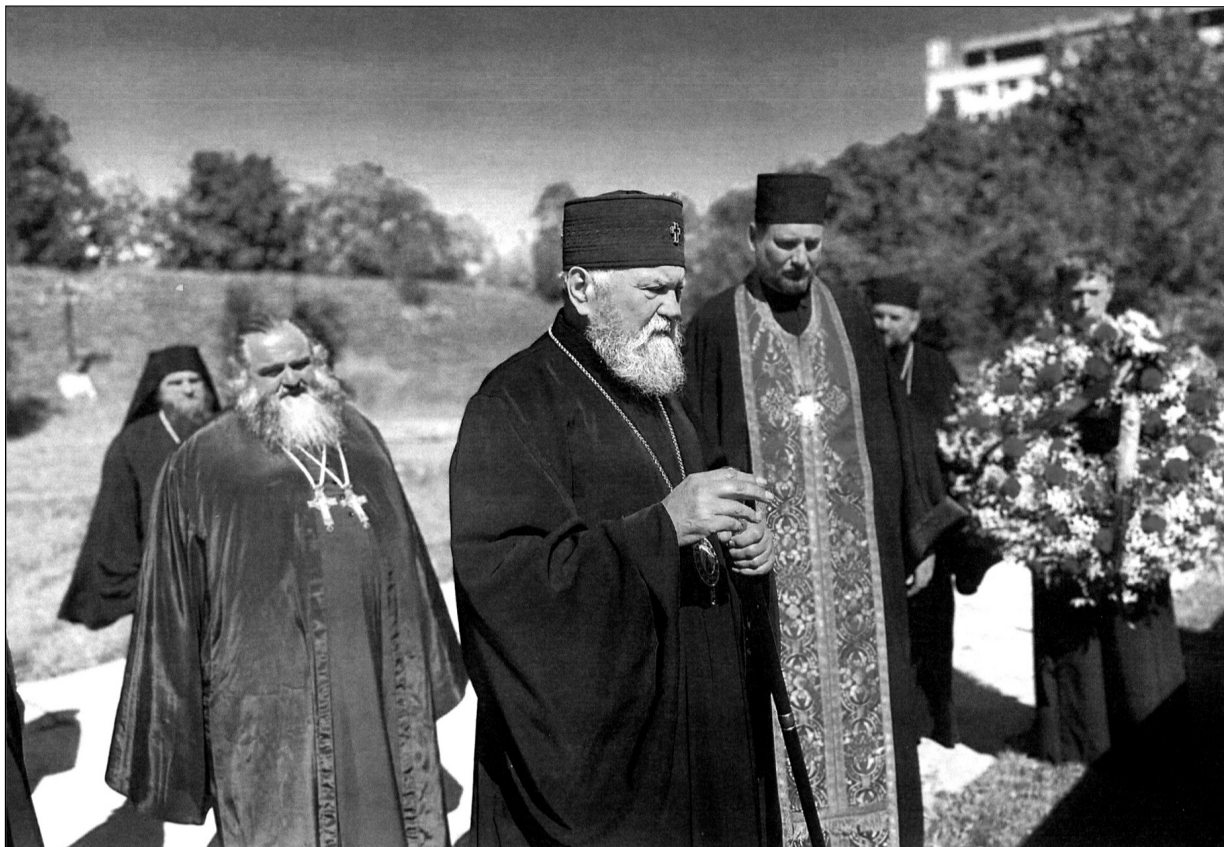
Se starou Oděsou zmizela i stará atmosféra a po Majdanu ta nová nabyla prudký nacionalistický charakter. Už není Kuprinův „dub“ – Jaška Serebrannyj, který měl „svaly jako pecny“.

Ví bůh, kam zmizela hospoda Gambrinus, kde se scházival oděský nejen umělecký svět a bylo jedno, zda je ten či onen Rus, Žid, Ukrajinec nebo třeba Gruzinec, ale – podotýkám – nikdy by tu nebyl vítán ani gubernátor Saakašvili, kterého sem nakomandovali později, s americkým, gruzinským a ukrajinským pasem v kapse, či některý z hrdinů Azova anebo jiného nacionalistického ukrajinského uskupení, jež navázalo svou činnost na banderovské a další „hrdiny“.

Ale ta píseň o Oděse je stále milá a krásná, byť prý nezpívána. Proč? Protože její text je v ruštině?

JAROSLAV KOJZAR

Vzpomínka na tragický 18. červen 1942



Účastníci panychydy v čele s vladykou Michalem na kobyliské střelnici.



4. září 2023 – 14:30 hod. Pravoslavní knězi v čele s vladykou Michalem na kobyliské střelnici.



Pokládání věnce na kobyliské střelnici.

Poslední boj v chrámu sv. Cyrila a Metoděje

Okolnosti prozrazení a průběh urputného boje mezi sedmi parašutisty z výsadku Anthropoid, Silver A, Out Distance, Bioscop a Tin a přesilou Waffen-SS v pravoslavném chrámu sv. Cyrila a Metoděje byly již mnohokrát popsány. Proto uvedeme jen základní údaje: Parašutisté, kteří se v kostele ukrývali už několik dní, nezůstávali jen v kryptě. Vždy měli hlídku nahoře v chrámu. Osudného rána 18. června měli na kůru a galerii hlídku Adolf Opálka, Josef Bublík a Jan Kubiš. V okolí chrámu se již

v té době pohybovalo asi 740 německých vojáků.

Nerovný boj se nakonec odehrál 18. června 1942 ve dvou fázích. V první, která začala ve 4:10 ráno, šlo o obranu empory a kůru chrámu třemi parašutisty. Odpor parašutistů byl zlomen až po dvou hodinách, kdy jim došly náboje. Poslední si Opálka a Bublík nechali pro sebe. Ve druhé fázi se Němci snažili dobýt kryptu bráněnou čtyřmi parašutisty. Pokoušeli se i o vyjednávání a nutili zajaté duchovní, aby parašutisty přesvědčili, že se mají vzdát. Do chrámu přivedli i K. Čurdu, který údajně

do krypty volal: „Kamarádi, vzdejte se! Nic se vám nestane! Mně se také nic nestalo.“

Parašutisté zareagovali palbou a na další výzvy odpovídali: „Jsme Češi! Nevzdáme se! Nikdy! (Josef Gabčík. Život a smrt velitele paraskupiny Anthropoid, J. Čvančara).

Šest našich vojáků nakonec spáchalo sebevraždu, aby je nacisté nedostali živé, a jeden zemřel na následky utrpených zranění. Němci, kteří do akce nasadili kolem 800 bojovníků, měli jen lehce raněné. Boj přežil rtm. Jan Kubiš. Ten nezemřel na průstřel hlavy, ale

následkem vykrvácení z mnohačetných poranění způsobených střepinami granátů. Josef Bublík zemřel při převozu a Kubiš v nemocnici, asi dvacet minut poté. Pokud zachovat alespoň některého z nich při životě Němcům nevyšel. Jejich těla pak byla uložena k ostatním na roh Resslovy a Václavské ulice. (Šustek, Vojtěch (ed.): Atentát na Reinharda Heydricha a druhé stanné právo na území tzv. protektorátu Čechy a Morava).

Chování Němců po akci

Němečtí potentáti byli velmi nervózní, nikdo z nich tak dlouhý boj nečekal. K. H. Frank byl při pozorování boje velmi hlučný a neustále tlačil na to, aby již akce byla ukončena a chrám dobyt. Posléze odkryl další část svého barského charakteru, když podle některých svědectví do mrtvých parašutistů kopal a plival na ně. Na „oslavu“ byly také doslova nad těly rozdávány chlebičky a rozléváno šampaňské. Němci s těly jed-

nali prokazatelně velice neuctivě. Podle výpovědi Josefa Pánka, univerzitního zřízence v Ústavu pro soudní lékařství v Praze, byly „mrtvolky fackovány a bylo s nimi hrubě nakládáno.“ (Šustek, V.: c.d., svazek 1).

Mrtví byli vyneseni z chrámu na chodník, Kubišovy a Bublíkovy ostatky byly přivezeny z lazaretu zpět, aby všichni mohli být společně identifikováni. V minulosti bylo pro historiky matoucí, že před chrámem leželo těl osm. Jedno z těl patřilo totiž Janu Milíči Zelenkovi, jenž byl předchozí večer nalezen mrtev v parku, kde spáchal sebevraždu.

Těla pak byla identifikována Karlem Čurdou a Vlastimilem Moravcem. Nebyla to však jediná identifikace, která proběhla. Během následujících dnů byli mnozí z těch, kdo byli po atentátu zatčeni, přivázeni do Ústavu soudního lékařství v Praze, kde byli nuceni těla identifikovat.

Pozvánka na Slavnostní bohoslužby u příležitosti 81. výročí mučednické smrti sv. vladyky Gorazda

Vladyka Michal, arcibiskup pražský a českých zemí pozval v pondělí 4. 9. 2023 na účast na následujícím slavnostním programu:

9:00 Slavnostní archijerejská liturgie v pravoslavném katedrálním chrámu svatých Cyrila a Metoděje v Praze 2, Resslova 9a.

14:35 Panychida na bývalé střelnici v Praze 8-Kobylisích

16:00 Modlitba u pamětní desky sv. vladyky Gorazda u věznice v Praze 4 – Pankráci.

Seminář Institutu svobody a přímé demokracie

Téma: Československý odboj za 2. světové války, okupace a osvobození: Mýty a reality

Dne 5. června 2023 se v budově Poslanecké sněmovny, Sněmovní 1, uskutečnil seminář, organizovaný Institutem svobody a přímé demokracie, jemuž s organizací semináře pomáhala předsedkyně organizační komise ÚV ČSBS MUDr. Ilona Müllerová. Čestné hosty (mezi nimiž byl předseda ÚV ČSBS Ing. Jaroslav Vodička, který přítomné pozdravil) a ostatní účastníky semináře uvítal Tomio Okamura, předseda petičního výboru Poslanecké sněmovny.

Úvodní slovo na semináři pronesl poslanec Parlamentu České republiky Mgr. Jiří Kobza, místopředseda Výboru pro životní prostředí Poslanecké sněmovny, pod jehož záštitou se seminář uskutečnil.

Ve svém vystoupení Mgr. Kobza poukázal na to, že historie 2. světové války, tak jak ji zažili její přímí účastníci a zanechali nám o ní své svědectví, je dnes některými, zejména mladšími „historiky“, tendenčně interpretována se souhlasem a mnohdy též, z iniciativy politiků. V dalším průběhu vystoupilo 5 panelistů na různá témata z období 2. světové války, mezi nimi i dva členové Českého svazu bojovníků za svobodu. Jako první vystoupil bratr RNDr. Milan Wichta, předseda oblastní organizace ČSBS Praha 6, člen ÚV ČSBS, člen Historicko-dokumentární komise ÚV ČSBS a jeden z průvodců Památníkem „Pečkárna“.

Jako pátá panelistka, vystoupila sestra Ing. Zdeňka Valouchová,



Předseda ÚV ČSBS Ing. Jaroslav Vodička



Místopředseda ÚV ČSBS a vedoucí Památníku „Pečkárna“ Ing. Emil Kulfánek

FOTO – red no



Poslanec Poslanecké sněmovny PČR, Mgr. Jiří Kobza (SPD)

FOTO – red no

předsedkyně Sdružení osvobozených politických vězňů a pozůstalých (SOPVP). Na semináři podala výklad o vzniku SOPVP v prosinci 1945, jeho činnosti za uvedené období až do současnosti. Mimo jiné připomněla, že to byli prá-

vě čs. političtí vězni z německých nacistických věznic, káznic a koncentračních táborů, kteří po svém osvobození v roce 1945, krátce po vzniku SOPVP, vybudovali památnou expozici v suterénu budovy Petschkova paláce, kterou dnes

provozuje Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR, památník, dnes známý jako Památník „Pečkárna“. Na závěr svého vystoupení citovala ze slov prezidenta ČSR Dr. Edvarda Beneše, na ustavujícím sjezdu SOPVP, který připo-

mněl, že všechno co účastníci sjezdu prožili mají zapisovat, ne pro vlastní zapisování svých prožitků, ale proto, že „oni“ přijdou (opět) se svou očišťovací kampaní, kde budou vše převracet.

red

V diskusi na semináři vystoupil rovněž místopředseda ÚV ČSBS a vedoucí Památníku „Pečkárna“ Ing. Emil Kulfánek

Ve svém vystoupení poukázal na to, že mýty o 2. světové válce jsou mezi Čechy rozšířené tak, že sami Češi už ani nevědí, že vyprávějí mýty.

Často je to způsobeno zjednodušováním faktů. Pro ilustraci přitom

poukázal, na některé mýty, které byly nevědomky použity i panelisty semináře.

K tomu, na závěr svého vystoupení, citoval z dopisu prezidenta Edvarda Beneše napsaného v roce 1942 Wenzelu Jakschovi, předsed-

dovi Německé sociální demokracie v předválečném Československu, který dlel rovněž v londýnské emigraci a dožadoval se možnosti vstupovat do jednání s britským premiérem Winstonem Churchilem o poválečném uspořádání

v Československu, kde chtěl dosáhnout, stručně řečeno, ponechání v platnosti Mnichovské dohody. Edvard Beneš v dopise Wenzelu Jakschovi vysvětluje, jak se Češi a demokratičtí Němci po 2. světové válce vyrovnají se slovem „su-

detský“ a jeho odvozeninami tím, že tato slova budou perhoreškovat (pozn. rozhodně zamítat, odmítat) a nebudou je nadále používat.

(Pokračování materiálů semináře v příštím čísle).

red

Z preceptora a jáhna rázem zemědělec

Bylo nebylo. Tak se stalo v jedné malé evropské zemi, že navzdory potřebné odbornosti, byl inaugurován do funkce ministra zemědělství vysokoškolsky graduovaný učitel a vysvěcený jáhen.

Vycítili jste dobře, jedná se přece o Českou republiku, když oním expertem se stal před několika týdny Marek Výborný, předseda poslaneckého klubu KDU-ČSL.

Jako učitel vzdělával studenty v oboru dějepis, základy společenských věd a latiny na gymnáziu v Pardubicích, šest let byl dokonce ředitelem této školy. Shlédnul jsem také video, na kterém Mgr. Výborný, jako jáhen se aktivně podílel v heřmanoměstském kostele sv. Bartoloměje na bohoslužbě tím, že předčítal v liturgic-

kém oděvu posvátné texty a byl vůbec pomocníkem kněze. Tak už tehdy si (psal se rok 2019) zmíněný nedokázal vybrat, zda by měl vykonávat veřejnou funkci předsedy lidovců, nebo být teologem se vším všudy. Již se na video, ovšem, nepodíváte, je prachobyčejně smazáno.

No, a zrovna tak nyní. Jeho doménou je agrokultura, byť o ní téměř nic neví, jen zpovzdálčí se něco matně domnívá. Určitě bude oponovat v tom smyslu, že se rád poučí. Jezdí totiž za dlouholetými, praxí prověřenými odborníky, kteří mu zřejmě otevírají obzory. Řekli bychom, to je chvályhodné. Ale především měl některé záležitosti zařadit ihned – nebo má snad sto dnů hájení?

Doposud jsem ho jen v ČT viděl, jak sedí uprostřed lánu přezrálé pšenice a pak, jak brzy ráno si povídá s pracovníky chmelnice (myslím, že v Ročově) a potom, jak kdesi v pivovaru popíjí pivo. Pohřichu, co jiného, než reklama. Hned následující den jsem zachytil v rozhlase, že bylo o nějaký obolus zdraženo.

Přece jen mu musíme s náležitou vehemencí sdělit, že musí jednou skončit kupř. vybíjení krav kvůli nedostatku píce, zrovna tak likvidace polokmenů jabloní (vytrhávání i s kořeny na hektarových plochách), jakož i obrovské škody v lesích při používání těžké techniky. A to jsou jenom malé příklady, všeho negativního je daleko více. Nehledě ani na to, že ceny potravinářských výrobků jsou v supermarketech i jinde stále enorm-

ní, takže my, starodůchodci, si musíme holt některé odpustit.

Už se těším na to, jak pan ministr doporučí tamějším zemědělcům, aby vysázeli na jaře příštího roku, na honech poblíž Konopáče, brambory odrůdy „Roter Erstling“ a „Keřkovské rohlíčky“ a aby pak byly distribuovány do prodejen či na farmářské trhy. To bych si, panečku, pochutnával po více než šedesáti letech.

M. Vystrčil spolu s M. Výborným byli hlavními iniciátory toho, když chtěli nemocného prezidenta Zemana, umístěného v ÚVN Střešovice, zbavit veškerých pravomocí. Dobře si vše pamatují a považují tento jejich čin – úkolovali totiž i ředitele nemocnice – za krajně nevybíravý.

Ministr Výborný má dobře vyvinutou, podle I. P. Pavlova, II. Sig-

nální soustavu, totiž řeč, takže své nedostatky dokáže dostatečně eliminovat vodopádem slov, který, bohužel, málo koresponduje s reálnou situací. Musí si zvykat i na to, že mnoho lidí nebude příliš s jeho explikací spokojeno a dá mu to náležitě najevo. Měl by se držet latinského: „Finis coronat opus“.

Ze velmi pozitivní považují skutečnost, že M. Výborný je výkonným zpěvákem SPS Vlastislav v rodném městě, je dokonce předsedou tohoto spolku a zajišťuje s ním pravidelná vystoupení na festivalu Hudební léto v kostele sv. Bartoloměje.

A nejenom to. Sbor dlouhodobě spolupracuje s Konzervatoří Pardubice a se sborem Doubravan Chotěboř.

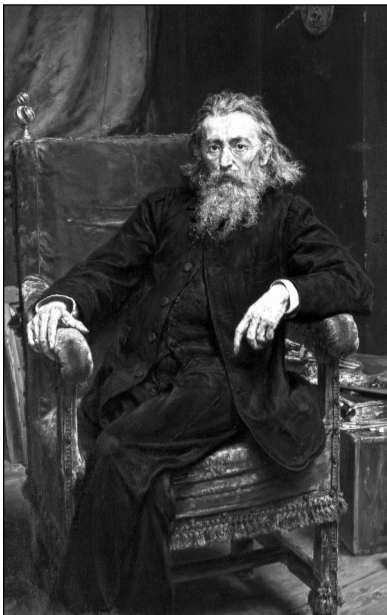
MILOSLAV SAMEK

Proč Jan Matejko měl rád knedlíky

Ve velkých evropských obrazárnách se „starými mistry“ z 19. století je slovanský malíř vzácný úkaz. Ale jsou výjimky. Ve vatikánských muzeích v Římě je celý jeden sál věnován impozantnímu obrazu s názvem Jan Sobieski u Vídně od Jana Matejka, bezesporu jednoho z nejslavnějších polských umělců.

Jeho otec František Xaver Matějka (polsky Franciszek Ksawery Matejko) byl ovšem rodákem z východních Čech. Po studiu na gymnáziu v Hradci Králové jej osud zavál do rakouského záboru Polska. Živil se jako vychovatel a učitel hudby v zámožných rodinách. Posléze se usadil v Krakově, kde se oženil s Joannou Karolinou Rossbergovou, pocházející ze smíšené polsko-německé rodiny. Budoucí výtvarník se stal jejich devátým dítětem z celkem jedenácti.

Jan Matejko (1838–1893) je pro Poláky tím, čím jsou nám (i když v dnešním stavu české společnosti spíše byli) Václav Brožík a Mikoláš Aleš. Namaloval řadu rozměrných pláten, zobrazující historické postavy a milníky polských dějin, např. Stańczyk (1862), Skargovo kázání (1864), Polonia – rok 1863 (1864, 1879), Unie Lublinská (1869), Kopernik aneb rozmluva s Bohem (1872), Bitva u Grunwaldu (1878), Pruský hold (1882), Jan Sobieski u Vídně (1883), Přijetí křesťanství (1889), cyklus Dějiny civilizace v Polsku (1888/89).



Jan Matejko, autoportrét

Mimo to se také zabýval portrétováním. Takto spodobnil svou rodinu, přátelé, rektory Jagellonské univerzity. Dohromady vytvořil na tři sta dvacet dodnes zachovaných olejomalb a několik tisíc kreseb a akvarelů. Kromě toho navrhl nástěnné malby pro baziliku Panny Marie v Krakově, realizované v letech 1889 až 1891.

V rodném městě prožil většinu života. Jako mimořádný talent začal studovat na tamní Akademii výtvarného umění, aby posléze od roku 1873 stál po mnoho let na jejím čele. Počátkem 60. let předminulého století, když se vrátil ze stipendijních pobytů v Mnichově



Obraz Jan Žižka

a ve Vídni, otevřel svůj krakovský ateliér v postavení příslovečného „hladového umělce“. Popularita a s ní plynoucí úspěch, jímž do značné míry vyřešil své momentální dluhy, se měl však brzy dostavit. To mu umožnilo uzavřít manželský svazek s Teodorou Giebułtowskou, z něhož vzešly dva synové (Tadeusz a Jerzy) a tři dcery (Beata, Helena a Regina, jež

ale zemřela v kojeneckém věku). Matejko vyhledával a seznamoval se s dějinnými prameny a dobovými reáliemi. Nemaloval jenom ilustrace a skici s historickými výjevy. Svým projevem se stával vyspělejší, vybrušující malířské mistrovství. Počínaje obrazem Stańczyk začal obecenstvu předávat rovněž jasná vlastenecká, mravní a filozofická poselství. Stańczyk, šašek na královském dvoře posledních Jagellonců, sedí jako symbol svědomí vlasti sám v místnosti zády k bezstarostně se bavícímu dvořanstvu.

Záhy si získal svou tvorbou celonárodní i mezinárodní uznání (zejména úspěšné byly výstavy v Paříži) a obdržel mnohá ocenění. Během uvedení v hlavním městě Českého království roku 1873 bylo Matejkovi nabídnuto místo rektora na výtvarné akademii v Praze. Po kratším váhání ale odmítl. Nezapíral nicméně původ předků a to nejenom svojí oblibou ke knedlíkům nezvyklým v polské kuchyni.

Kvůli zaujetí pro národní vzepětí (Francouzům věnoval obraz Jany z Arku), tak ačkoliv praktikující římský katolík, obdivoval české

husitské revoluční hnutí. Z něho pak osobnost jednookého a poté zcela slepého vojevůdce Jana Žižky z Trocnova a na Kalichu. Dokládá to kresba Žižkova vítězství pod Kutnou Horou. Především však jeho umístění, byť proti skutečnosti, do ústřední bojové scény svého velkolepého díla Bitva u Grunwaldu.

Matejkovy obrazy si svým vlasteneckým nábojem vysloužily od počátku různé formy cenzury v carském Rusku, ale též v Rakousku-Uhersku, jehož byl státním příslušníkem. Skutečné existenční ohrožení jeho prací představovala okupace Polska hitlerovským Německem (1939–45). Zejména bitva u Grunwaldu a Pruský hold okupanti považovali za hrubé znevážením „německého historického pohledu“, čímž byly umístěny na seznam polského kulturního dědictví určeného k likvidaci. Úsilím polského podzemního hnutí odporu se je podařilo zachránit. Takže i proto jsou možné podnes shlédnout díla Jana Matejka v polských galeriích, včetně národních muzeí ve Varšavě, Krakově, Poznani a Vratislavi.

VLADIMÍR MLEJNECKÝ

Pacifikace USA

Dokončení ze str. 3

Přítom jak USA, tak i velká část jejich spojenců jsou v kritické závislosti právě na námořním obchodu a jejich obyvatelstvo a podniky se začnou aktivně zajímat, proč utráceli biliony za armády a údržbu obřích flotil, když nyní nejsou schopni ubránit národní zájmy?

Nebylo by pak lepší, jako dříve, žít v míru s Ruskem a Čínou, jen mírnit své ambice? Koneckonců, ukazuje se, že bojovat (i když hyb-

ridně) vyjde mnohem draž než vyjednávat. Washington se dostává do stejné vidlice, kterou se nám již dlouho snaží zorganizovat: buď z ničeho nic zahájit nevyprovokovanou světovou válku, nebo se smířit s nevyhnutelnou porážkou vzhledem k neschopnosti adekvátně čelit formálně zákonným akcím protivníka.

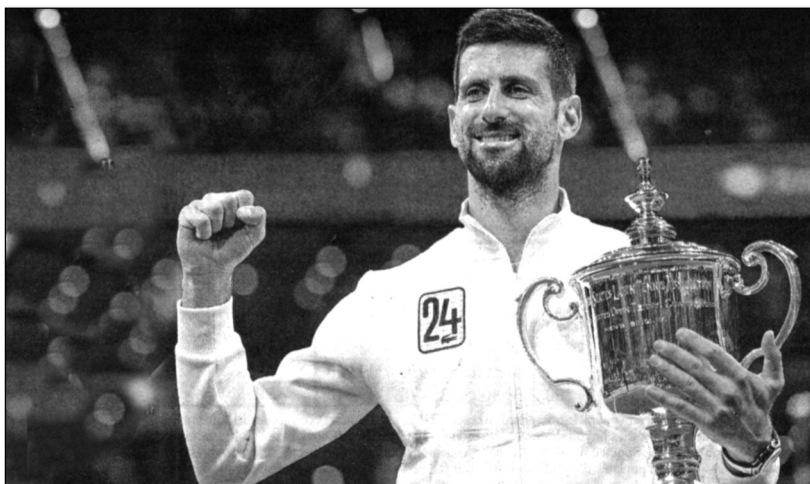
Politolog Rostislav Iščenko, zdroj: Nová Republika, vybrala a přeložila PhDr. Vladimíra Grulichová

Djokovič kraluje světovému tenisu

Srbský tenista Novak Djokovič vyhrál počtvrté v kariéře US Open a získal už 24. grandslamový titul. Vyrovnal tak absolutní rekord Australanky Margaret Courtové. Ve finále porazil na newyorském betonu Rusa Daniila Medvěděva za tři hodiny a 17 minut 6:3, 7:6, 6:3. Šestatřicetiletý rodák z Bělehradu se stal také nejstarším vítězem dvouhry na US Open v takzvané open éře. Navíc se nově usadil v čele

světového tenisového žebříčku. Zatímco Srb 11. září začal 390. týden na prvním místě, nová ženská jednička kraluje pořadí WTA poprvé. Je jí pětadvacetiletá Běloruska Aryna Sabalenková, jež ve finále amerického grandslamu podlehl domácí Coco Gauffové 6:2, 3:6 a 2:6. Nová maxima mají i nejlepší Češky: Markéta Vondroušová je na šesté příčce a Karolína Muchová osmá.

ČTK



Novak Djokovič

FOTO-ČTK



Obraz Bitva u Grunwaldu

Zdroj (3x): internet

Slovanští bohové hlídají ostravskou zoo

Dřevěné sochy slovanských bohů kráší a zároveň hlídají prostory Zoologické zahrady a botanického parku Ostrava. Perun, Svarog a další bohové mají být připomínkou našich předků a jejich původní víry, která v současnosti zažívá opravdovou renesanci. Sochy jsou umístěny Na Cestě vody, kde mají být připomínkou toho, že naši předci zakládali osady a vesnice poblíž vodních toků. Ty jim sloužily nejen jako obživa, ale i jako důležitá dopravní spojení, zejména pro směnný obchod. „Slovanští bohové a symboly s nimi spojené mají často různá vyobrazení a ztvárnění. Shodné jsou jen drobnosti jako například jablko, roh hojnosti, zbraň a podobně. Pro Slovany nebylo přesné vyobrazení důležité. Důležitější byly schopnosti božstva, jejich um, síla a ochota podělit se o ně s těmi, kdo je uctívali,“ sdělují návštěvníkům na webových stránkách ostravská zoo.

Nyní však není ostravská zoo jedinou v republice, kde se se slovanskými bohy mohou návštěvníci setkat. Například Radegastovu sochu mohou vidět a uctít v zoologické zahradě v pražské Troji. Ovšem, jak už bylo napsáno, zájem o slovanskou víru stoupá. To dokládají i další posvátná místa, která jsou více a více navštěvována. Například socha bohyně Mokoš u obce Mokošín nebo boha Velesu na Velízi. O návštěvnosti sochy Radegasta na Radhošti nemusí být ani řeč. Navíc vznikají i další organizace jako Slovanský kruh či Rodná víra, která starou víru praktikují a které vítají i nové zájemce. Došlo dokonce k založení první slovanské přírodní školky

laděnký. „Podařilo se nám vytvořit přírodní školku pro děti, kde se budou učit o přírodě a našem vztahu k ní. Naše nejmenší budeme citlivě vést také k poznání, jak se tyto znalosti zachovaly v naší kultuře, ve folkloru a také v domorodé slovanské tradici. Děti tak s námi projdou za celý rok škálu svátků, jako jsou slunovraty, rovnodennosti, dožínky, hromnice, dušičky, různé báje a pohádky na to navazující. Budou tak mít úžasné naplněný rok, kde se budou vyvíjet v bytosti s citem pro rodnou zemi,“ říká zakladatel školky Zdeněk Ordelt.

Laděnký. „Podařilo se nám vytvořit přírodní školku pro děti, kde se budou učit o přírodě a našem vztahu k ní. Naše nejmenší budeme citlivě vést také k poznání, jak se tyto znalosti zachovaly v naší kultuře, ve folkloru a také v domorodé slovanské tradici. Děti tak s námi projdou za celý rok škálu svátků, jako jsou slunovraty, rovnodennosti, dožínky, hromnice, dušičky, různé báje a pohádky na to navazující. Budou tak mít úžasné naplněný rok, kde se budou vyvíjet v bytosti s citem pro rodnou zemi,“ říká zakladatel školky Zdeněk Ordelt.

Socha „z pera“ Ludka Vančury

Tvůrcem dřevěných soch je řezbář z Ostravice na Frýdecko-Místecku Luděk Vančura. Jako materiál použil jasanové a dubové dřevo, některé doplňkové prvky jsou vyrobeny ze smrku. Autor je veliký milovník přírody a dřevěného umění. V centru obce Ostravice totiž nechal vzniknout Ráj dřevěných soch.

JAROSLAV SVOBODA

Stranu 7 připravil a redigoval Jan Jelínek

